

PLÁN ČINNOSTI NA ROK 2025

ÚVOD	3
Právní rámec činnosti	3
Dozorová činnost, časový fond	3
 1. OCHRANA PŘÍRODY, LESA A CITES	5
Právní rámec činnosti	5
Plán kontrol	5
Složkové úkoly	7
Specifické úkoly	9
Závěr	10
 2. OCHRANA OVZDUŠÍ, OZONOVÉ VRSTVY A KLIMATICKÉHO SYSTÉMU ZEMĚ	11
Právní rámec činnosti	11
Plán kontrol	12
Složkové úkoly	14
 3. OCHRANA VOD.....	16
Právní rámec činnosti	16
Plán kontrol	17
Integrované úkoly	17
Složkové úkoly	18
Specifické úkoly	20
Závěr	20
 4. ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ.....	20
Právní rámec činnosti	20
Plán kontrol	21
Složkové úkoly	22
Specifické úkoly	28
 5. INTEGROVANÉ AGENDY	28
Právní rámec činnosti	28
Dozorová a nedozorová činnost	28
Plán kontrol	29

ÚVOD

Právní rámec činnosti

Česká inspekce životního prostředí (ČIŽP) bude i v roce 2025 zajišťovat výkon státní správy, který je na ni delegován právními předpisy ČR na ochranu životního prostředí (ŽP), v platném a účinném znění a přímo účinnými nařízeními Evropského parlamentu a Rady (ES).

Činnost ČIŽP lze rozdělit na dozorovou – kontrolní, což je stěžejní činnost ČIŽP, prováděná inspektory zejména deseti oblastních inspektorátů, příp. ředitelstvím ČIŽP, a činnost nedozorovou. Zde se jedná o vydávání souhrnných stanovisek a vyjádření např. k projektovým dokumentacím, dotacím z operačních programů ŽP, v povolovacím procesu aj.

Důležitou oblastí činnosti ČIŽP je též shromažďování a předávání informací v rámci resortu i vně, využitelných např. pro podávání zpráv Evropské komisi nebo přípravě novelizace obecně závazných právních předpisů.

Dozorová činnost, časový fond

Reálně naplánovat objem činnosti ČIŽP, zejména té dozorové, je možno víceméně jen na základě statistických údajů z minulých období.

Kontroly

Časová náročnost jednotlivých kontrol a následně vedených správních řízení je diametrálně rozdílná v návaznosti na typ kontrolovaného subjektu (energetická zařízení, ČOV, skládky, původci odpadů atd.) a kontrolovaný zákon.

Důležitá je také velikost subjektu a rozsah činnosti (např. u obalů – dovoz např. jen stovky kg obalů vs. markety s celorepublikovou působností – tisíce tun obalů). Dalšími hledisky, které ovlivňují náročnost při provedení kontroly, je spolupráce subjektu (přebírání dokladů, umožnění kontroly) a také legislativní nejasnosti v dané problematice.

Průměrná délka kontroly je též rozdílná podle složek ochrany životního prostředí a přibližně činí u oddělení odpadového hospodářství oblastních inspektorátů ČIŽP 4,5 dne, u oddělení ochrany vod tři dny, u oddělení ochrany ovzduší dva dny, u oddělení mezinárodní ochrany biodiverzity a CITES od jedné hodiny na detašovaném pracovišti Letiště Václava Havla Praha až po tři dny u kontrol dle zákona o ochraně přírody a krajiny a 6,5 hodiny u kontrol v rámci ochrany lesa. Do této doby je započítána příprava na kontrolu, provedení kontroly a další související práce po kontrole (vkládání do centrálního informačního systému ČIŽP, příp. zpracování a uložení zprávy o kontrole do Informačního systému integrované prevence, který spravuje Ministerstvo životního prostředí apod.) až po odeslání závěrečného protokolu.

Obecně se plánuje 40 – 45 % časového fondu určeného k dozorové - kontrolní činnosti inspektorů.

Zbytek kapacity kontrolní činnosti je ponechán na plnění úkolů, které se v průběhu roku vyskytnou, a povinností inspekce. Sem patří řešení přijatých podnětů poukazujících na poškozování životního prostředí a dále například neplánované kontroly včetně kontrol provádění autorizovaných měření emisí, operativně zadávané dílčí tematické úkoly

Ministerstva životního prostředí (MŽP) apod. Časově velmi náročné je pak také šetření havárií (zahoření skládek, chemický průmysl) apod.

Integrovaná prevence

Počet plánovaných kontrol na IPPC zařízeních (s integrovaným povolením), tzn. kontrol převážně prováděných společně více nebo všemi složkami technické ochrany ŽP, tvoří na rozdíl od plánů kontrolní činnosti těchto složek téměř 100% možné kapacity kontrolní činnosti v této oblasti. Jedná se o velmi složité kontroly, které jsou odborně i časově náročné jak na přípravu, tak i na vlastní provedení kontroly a rovněž i případné správní řízení. Plán kontrol na IPPC zařízeních (Program běžných kontrol) je uveden samostatně v kapitole 5.

Nedozorová činnost a prevence

V rámci zefektivnění působnosti v ochraně ŽP je též inspekci kladen důraz na provádění osvětové činnosti při dozoru, spolupráci s ostatními orgány státní správy a na rozšíření a zkvalitnění nedozorové činnosti v oblasti předávání informací vně vůči veřejnosti i dovnitř pro vzdělávání inspektorů, tzn. konferencemi, semináři, školeními apod.

Další oblastí je podávání trestních oznámení, podávání podnětů ČIŽP k jiným správním orgánům a plnění povinností daných informačními zákony (zákony č. 106/1999 Sb. a 123/1998 Sb.).

Důležitou preventivní činností zůstává též **tvorba a vydávání vyjádření a stanovisek**, a to zejména:

- k žádostem o vydání integrovaných povolení nebo ke změnám integrovaných povolení,
- k povolení provozu zařízení z hlediska ochrany ovzduší,
- k dotacím z Operačních programů ŽP vyhlášených Státním fondem životního prostředí ČR (SFŽP),
- k projektovým dokumentacím,
- k systému environmentálního managementu a auditu – v rámci registrace EMAS a EMS,
- v rámci programu Bezpečný podnik,
- k ekologickým auditům atd.

Zeměpisná oblast

ČIŽP má, jakožto kontrolní orgán, v územní působnosti území celé České republiky. Organizačně je inspekce rozdělena na deset oblastních inspektorátů (OI), které pokrývají všech 14 krajů:

- OI Praha – území Hlavního města Prahy a Středočeského kraje,
- OI České Budějovice – území Jihočeského kraje,
- OI Plzeň – území Plzeňského kraje,
- OI Ústí nad Labem – území Ústeckého a Karlovarského kraje,
- OI Hradec Králové – území Královéhradeckého a Pardubického kraje,
- OI Havlíčkův brod – území Kraje Vysočina,
- OI Brno – území Jihomoravského a Zlínského kraje,
- OI Olomouc – území Olomouckého kraje,
- OI Ostrava – území Moravskoslezského kraje,
- OI Liberec – území Libereckého kraje.

1. OCHRANA PŘÍRODY, LESA A CITES

Právní rámec činnosti

Česká inspekce životního prostředí, oddělení ochrany přírody a lesa zajišťuje státní dozor na základě těchto složkových zákonů:

- **č. 114/1992 Sb.**, o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů,
- **č. 100/2004 Sb.**, o podmínkách dovozu a vývozu ohrožených druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů, ve znění pozdějších předpisů + související legislativa ES,
- **č. 78/2004 Sb.**, o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty a o změně některých souvisejících zákonů,
- **č. 162/2003 Sb.**, o podmínkách provozování zoologických zahrad a o změně některých zákonů,
- **č. 334/1992 Sb.**, o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů.
- **č. 93/2018 Sb.**, o podmínkách využívání genetických zdrojů podle Nagojského protokolu
- **č. 282/1991 Sb.**, o České inspekci životního prostředí,
- **č. 289/1995 Sb.**, o lesích,
- **č. 149/2003 Sb.**, o uvádění do oběhu reprodukčního materiálu lesních dřevin lesnický významných druhů a umělých kříženců, určeného k obnově lesa a k zalesňování, a o změně některých souvisejících zákonů.

Plán kontrol

Ochrana přírody

Kontrolní činnost složky ochrany přírody ČIŽP se přednostně zaměřuje na prověřování aktivit a subjektů, které mohou být zdrojem závažného ohrožení zájmů ochrany přírody, což se promítá i do plánované činnosti v podobě stanovení složkových nebo specifických úkolů. Část plánované činnosti bezprostředně vychází z platné legislativy, která stanovuje periodicitu kontrol vybraných subjektů, případně plyne ze závazků vůči jiným orgánům státní správy.

Významně jsou zastoupena témata, která samotná inspekce, či jiné orgány ochrany přírody považují za prioritní. V neposlední řadě kontrolní činnost inspekce odráží i dlouhodobé zájmy veřejnosti v oblasti ochrany přírody.

V rámci obecné ochrany přírody se inspekce bude věnovat mj. kontrole dodržování ochrany dřevin rostoucích mimo les, významných krajinných prvků ve smyslu zákona na ochranu přírody a krajiny nebo volně žijících ptáků. Tradičně bude součástí dozorové činnosti problematika zvláště chráněných částí přírody, zejména ochranné podmínky zvláště chráněných území, zvláště chráněných druhů (ZCHD) rostlin a živočichů, nebo památných stromů. Oproti minulosti se inspekce více zaměří na nakládání s jedinci nepůvodních invazních druhů rostlin a živočichů, což je celosvětově velmi aktuální téma ve vztahu k ochraně biologické rozmanitosti. Jedním z témat bude kontrola zahradnických firem v souvislosti

s dodržováním zákazu obchodování s vybranými druhy rostlin uvedených na Evropském seznamu nepůvodních invazních druhů.

V návaznosti na kompetence plynoucí z dalších složkových zákonů budou realizovány především kontroly zaměřené na dodržování ochrany zemědělského půdního fondu před vnášením cizorodých látek, kontroly subjektů nakládajících s geneticky modifikovanými organismy (GMO) a kontroly zařízení charakteru zoologické zahrady. Pokračovat bude i kontrolní činnost v oblasti druhové ochrany a úmluvy CITES, včetně kontrol chovatelů, zaměřených na prokázání původu a dodržování dalších zákonných povinností. Nedílnou součástí inspekční činnosti se stávají i kontroly využívání genetických zdrojů podle Nagojského protokolu.

Statisticky významnou část kontrolní činnosti složky ochrany přírody představuje prošetřování podnětů fyzických osob, spolků nebo jiných orgánů státní správy, což souvisí s vnímáním inspekce jako nezávislé kontrolní organizace v oblasti ochrany životního prostředí. Doručené podněty jsou přitom nejen zdrojem informací o možném poškozování chráněných zájmů resp. porušování předpisů, ale též odrazem priorit veřejnosti ve vztahu k ochraně přírody. Tradiční součástí činnosti inspekce jsou plánované tematické kontroly, které plynou z dosavadních poznatků v oblasti porušování předpisů na ochranu životního prostředí, respektive ze zjištění z předchozí kontrolní činnosti. Plánované kontroly mají podobu celostátních složkových nebo regionálních specifických úkolů.

Ochrana lesa

Plánovaná i neplánovaná kontrolní činnost bude zaměřena na všechny typy vlastnictví lesů V rámci celé ČR. Kromě povinností stanovených na úseku ochrany lesa obecně závaznými právními předpisy, budou šetřeny podněty, vyhotovována odborná stanoviska a posudky, v případě nutnosti zpracovávány informace pro potřeby MŽP. Pokračovat bude také funkční spolupráce s Policií ČR v oblasti protiprávního jednání v lesích, stejně jako spolupráce s Ústavem pro hospodářskou úpravu lesů (ÚHÚL) ve věci kontrol reprodukčního materiálu lesních dřevin. Prioritními tématy plánované činnosti jsou poškozování lesních porostů zvěří, poškozování půdního povrchu pozemků určených k plnění funkcí lesa (PUPFL), nepovolené zábory lesní půdy, kontrola investičních akcí na drobných vodních tocích či kontroly uložených opatření k nápravě. Územní zacílení plánované činnosti vychází z regionální historické znalosti stavu lesů a zaměří se tak především na lesní celky v majetku velkých subjektů či velké problémové plochy, dále na přírodní lesní biotopy či velkoplošná chráněná území (evropsky významné lokality, chráněné krajinné oblasti, ptačí oblasti apod.).

Mezinárodní ochrana biodiverzity a CITES

Těžištěm inspekční činnosti dle Úmluvy o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (CITES) jsou kontroly dovozu a vývozu na hranicích (zejm. Letiště Václava Havla a Celní pošta). Dále bude probíhat spolupráce s policejními a celními orgány při objasňování závažných případů porušování zákonů a budou prováděny kontroly chovatelských subjektů, zaměřené na dodržování mezinárodního a národního práva.

Meziresortní a mezinárodní spolupráce, vzdělávání

V rámci vykonávání svých kompetencí ČIŽP dlouhodobě spolupracuje s orgány činnými v trestním řízení, tedy Policií ČR, Celní správou a justičními orgány, zejména při odhalování obtížně prokazatelných skutků v oblasti životního prostředí. Tradičně se spolupráce týká

problematiky ochrany zvláště chráněných druhů, volně žijících ptáků nebo druhů chráněných mezinárodními úmluvami, dále oblasti protiprávního jednání v lesích. Obvykle jsou řešeny případy nedovoleného zásahu do přirozeného vývoje a populací, případně úmyslného zabíjení jedinců těchto druhů. Častou jsou předmětem spolupráce případy vnitrostátního či mezinárodního obchodu s živými i neživými jedinci ZCHD nebo exempláři CITES, nežádka s mezinárodním přesahem.

Složkové úkoly

Složkový úkol: „Kontroly zemědělsky hospodařících subjektů v rámci systému Cross Compliance se zaměřením na definované kontrolní požadavky“

V souvislosti s poskytováním zemědělských dotací inspekce průběžně kontroluje dodržování povinných požadavků na hospodaření, které vycházejí ze směrnice o ochraně volně žijících ptáků a směrnice o ochraně přírodních stanovišť. Každým rokem je tímto způsobem prověřováno více než 1% všech žadatelů o přímé dotace, přičemž od těchto kontrol jsou od loňského roku osvobozeny subjekty, které žádají na méně než 10 ha zemědělských pozemků.

V tomto roce se předpokládá uskutečnění kontroly 200 zemědělsky hospodařících subjektů. Kontroly se zaměřují na dodržování ochrany dřevin rostoucích mimo les, významných krajinných prvků vodní tok a údolní niva, hnízdišť ptáků a evropsky významných lokalit. Mechanismus výběru upřednostňuje zejména delší dobu nekontrolované subjekty a žadatele, u kterých bylo v minulosti zjištěno porušení předpisů. Nad rámec standardního plánu jsou realizovány mimořádné kontroly, které vycházejí z vlastních zjištění nebo z podnětů dalších subjektů.

Složkový úkol: „Kontrola dodržování zákonných ustanovení v souvislosti s nakládáním s geneticky modifikovanými organismy“

Průběžně probíhají systematické kontroly subjektů, oprávněných na základě rozhodnutí MŽP k nakládání s geneticky modifikovanými organismy. Rozsah kontrolní činnosti vychází z příslušných ustanovení zákona o nakládání s GMO a formálně je předmětem každoročně připravovaného souhrnného plánu, který tyto požadavky splňuje. Naprostá většina kontrol je zaměřena na subjekty, které se zabývají tzv. uzavřeným nakládáním s GMO.

Složkový úkol: „Kontrola zoologických zahrad s licenci, kontroly chovatelských zařízení, která by mohla naplňovat znaky zoologické zahrady“

Nedílnou součástí úkolu jsou kontroly stávajících zoologických zahrad, zaměřené především na plnění podmínek stanovených v § 6 zákona č. 162/2003 Sb., o Zoologických zahradách, resp. plnění podmínek rozhodnutím MŽP o vydání licence k provozování zoologické zahrady.

Zařazení do plánu souvisí se zákonem stanovenou periodicitou pravidelných kontrol prováděných Ministerstvem životního prostředí.

Průběžně jsou zařazovány i kontroly zařízení, která by mohla naplňovat znaky pro zoologickou zahradu (ZOO). Účelem je zmapování a kontrola dosud neproověřených subjektů za účelem zjištění, zda zařízení splňuje či nesplňuje znaky ZOO a plní požadavky výše uvedeného zákona. Inspekce se rovněž podílí na prověření subjektů, které podaly žádost o udělení licence ZOO.

Složkový úkol: „Kontroly zaměřené na využívání genetických zdrojů dle Nagojského protokolu“

V rámci tohoto složkového úkolu se uskuteční pět kontrol souvisejících s využíváním genetických zdrojů dle Nagojského protokolu. Subjekty ke kontrole budou vybrány ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí a to základě vyhodnocení doposud zjištěných informací o potenciálně dotčených subjektech. Důvodem pro zařazení do plánu kontrol bude především nesoulad mezi dostupnými indiciemi a tvrzením již dříve oslovených subjektů v otázce, zda jsou či nejsou uživateli genetických zdrojů ve smyslu Nagojského protokolu.

Složkový úkol: „Kontrola plnění uložených opatření ČIŽP podle § 86 zákona č. 114/1992 Sb. a § 3 zákona č. 282/1991 Sb.“

V rámci správní činnosti inspekce ukládá odpovědným osobám splnění povinností uvedení do původního stavu nebo provedení náhradních opatření k nápravě následků nedovoleného jednání. Systematicky jsou prováděny následné kontroly s cílem ověřit, zda povinné subjekty splnily stanovená opatření či podmínky pro činnost, které byly inspekcí uloženy. Zařazení do plánu kontrol vychází z provedené analýzy inspekcí uložených opatření, prioritně budou prověřovány případy, u kterých má v blízké době uplynout lhůta pro provedení uložených povinností.

Složkový úkol: „CITES – potenciálně problematické subjekty“

Do plánu činnosti jsou již několik let zařazovány kontroly zaměřené na dodržování povinností souvisejících s nakládáním s exempláři CITES. Přednostně jsou plánovány kontroly subjektů, u kterých byly zjištěny nesrovnalosti prostřednictvím Registru CITES nebo na základě informací poskytnutých jinými orgány státní správy. V rámci centrálně koordinovaného úkolu se celorepublikově uskuteční cca 20-30 kontrol subjektů, vybraných na základě analýzy podkladů a stanovených priorit.

Složkový úkol: „Kontrola dodržování zákona o ochraně ZPF na vybraných plochách“

Námětem tohoto složkového úkolu je kontrola dodržování zákazů uvedených v zákoně o ochraně zemědělského půdního fondu, především zákazu způsobovat znečištění ZPF překračováním indikačních hodnot u vybraných látek, případně i zákazu vnášení jiných látek a přípravků, než umožňují zvláštní právní předpisy nebo zákazu používání upravených kalů a sedimentů v případě překročení preventivních hodnot. Zdrojem dat budou podklady od Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského (UKZÚZ), které obsahují seznam lokalit, na kterých bylo v rámci pravidelného monitoringu zjištěno překročení indikačních hodnot a je tedy pravděpodobné, že nežádoucí stav na daném místě trvá i v současnosti. Kontroly jsou do plánu zařazovány postupně, dle doručených podkladů ze strany UKZÚZ.

Složkový úkol: „Poškozování lesních porostů zvěří“

V souvislosti s obnovou pokalamitních ploch se zvyšuje významně riziko poškozování mladých porostů zejména spárkatou zvěří. Předmětem kontroly bude rozsah uplatněných opatření pro snižování škod na přirozené a umělé obnově.

Složkový úkol: „Poškození půdního povrchu pozemků určených k plnění funkcí lesa (PUPFL)“

Předmětem tohoto složkového úkolu je kontrola dodržování zásad předcházení a mírnění následků poškození půdního povrchu PUPFL, ke kterému dochází v souvislosti s těžbou a dopravou dřeva těžkou mechanizací. V lesních porostech při opakovaných pojezdech těžebně dopravních strojů dochází ke zhutňování půdy nebo k poškození kořenového systému stromů. Na svažitéch lokalitách pak dochází k následné erozi vytvořením souvislých nebo přerušovaných rýh. Poškození stromů odřením kořenových náběhů a kmenů, zpřetrhání kořenů představují další významná poškození spojená s těžbou a dopravou dřeva, která mají za následek snížení kvality lesního porostu.

Složkový úkol: „Nepovolené zábory lesní půdy“

Podstatou složkového úkolu je kontrola oprávněnosti využívání lesních pozemků pro jiné účely než pro plnění funkcí lesů. Z dosavadní praxe vyplývá, že těmito nežádoucími účely jsou nezákonné zábory lesní půdy pro rekreační či jinou výstavbu, ukládání návážek různého charakteru od výkopových materiálů přes stavební sutě až po komunální odpad, dále těžba surovin nebo i oplocování lesa. Kontroly v rámci výše uvedených složkových úkolů na ochranu lesa (škody zvěří, poškození půdního povrchu a nepovolené zábory) budou prioritně realizovány na území národních parků, chráněných krajinných oblastí nebo evropsky významných lokalit, případně v přírodě blízkých lesních porostech.

Složkový úkol: „Kontrola investičních akcí na drobných vodních tocích spravovaných Lesy ČR“

Námětem složkového úkolu bude kontrola činností souvisejících se zásahy do chráněných zájmů při správě drobných vodních toků LČR. Do plánu budou zařazeny především kontroly investičních akcí na drobných vodních tocích spravovaných Lesy ČR (zpevňování koryt, udržovací práce, stavby a opravy nových vodních děl na tocích). Kontroly budou zaměřeny na zjištění, zda jsou pro činnosti prováděny v souladu s platnými právními předpisy, především zda jsou vydána a dodržována příslušná povolení orgánů ochrany přírody (povolení ke kácení dřevin, souhlasné stanovisko k zásahu do VKP, výjimka pro ZCHD apod.).

Složkový úkol: „Celoinspekční prověrka vybrané chráněné krajinné oblasti (CHKO) se zaměřením na kontrolu dodržování zákonných ustanovení plynoucích z legislativy“

Koncem první poloviny roku se uskuteční hromadná kontrolní akce, na které se budou podílet pracovníci z většiny regionálních pracovišť inspekce. Kontroly budou zaměřeny na dodržování pravidel v oblasti ochrany přírody i ochrany lesa, v návaznosti na platnou legislativu a ochranné podmínky CHKO.

Specifické úkoly

Nedílnou část plánované činnosti tradičně tvoří **specifické úkoly** jednotlivých OOPL oblastních inspektorátů (OI), které **reflektují aktuální problémy** na úseku ochrany přírody a lesa v územní působnosti daného útvaru. Cílená kontrolní činnost se zaměřuje na činnosti a subjekty, u kterých lze na základě vlastních zjištění či opakovaných podnětů předpokládat, že v krajině představují potenciální závažné ohrožení zájmů ochrany přírody a lesa.

Příkladem jsou velké investiční akce spojené s výstavbou, rekonstrukcí nebo údržbou infrastruktury, včetně následné správy silničních komunikací, železničních dopravních cest,

přenosových soustav nebo inženýrských sítí. Další skupinou specifických úkolů jsou kontroly investorů či realizátorů sportovišť, vodních děl nebo zdrojů obnovitelných zdrojů elektrické energie nebo například významných hospodařících subjektů v souvislosti s používáním intenzivních technologií.

V působnosti většiny oblastních inspektorátů budou realizovány specifické úkoly zaměřené na dodržování ochranných podmínek zvláště chráněných území (ZCHÚ), evropsky významných lokalit (EVL), památných stromů nebo registrovaných významných krajinných prvků (VKP). Tradičně budou zařazeny kontroly zaměřené na dodržování zákonné ochrany vybraných skupin ZCHD nebo volně žijících ptáků, ochrany jimi obývaných stanovišť nebo přirozeného vývoje. Dále se inspekce zaměří na kontrolu výkonu státní správy, plnění uložených náhradních výsadeb nebo podmínek vydaných rozhodnutí věcně a místně příslušných orgánů státní správy (výjimky ze základní ochrany ZCHÚ nebo ZCHD, stanovení podmínek o odchylném postupu apod.). Specifické úkoly se zaměří i na kontrolu mysliveckého hospodaření, zejména na potenciální střety s ochrannými podmínkami ZCHÚ, ZCHD nebo volně žijících ptáků.

Na úseku ochrany lesa jsou příkladem tematického úkolu komplexní kontroly vybraných subjektů, kontroly užití biologicky odbouratelných olejů a hydraulických kapalin nebo kontroly záborů lesní půdy nepovolenými stavbami, terénními úpravami a podobně. Opakovaně jsou zastoupeny specifické úkoly zaměřené na obnovu lesních porostů, na zákonnost využívání reprodukčního materiálu lesních dřevin nebo na ochranu lesního půdního fondu v souvislosti s těžbou, přibližováním a přepravou dřeva. Specifickým případem jsou kontroly zaměřené na nezákonnou těžbu vltavínů na PUPFL.

Závěr

Plán kontrolní činnosti oddělení ochrany přírody a lesa pro rok 2025 byl sestaven na základě poznatků a zkušeností získaných v předchozích letech. Významná část plánu je tvořena úkoly, jejichž realizace plyne z platné legislativy nebo dlouhodobých závazků vůči dalším orgánům státní správy (kontroly Cross Compliance, periodické kontroly v oblasti GMO a ZOO).

Mezi složkovými i specifickými úkoly jsou zastoupena tradiční i nově zařazená problémová témata oblasti na úseku ochrany přírody. Příkladem jsou kontroly investičních záměrů a další stavební činnosti, zásahů v souvislosti s dodržováním ochranných podmínek významných krajinných prvků, zvláště chráněných území a evropsky významných lokalit, zvláště chráněných druhů a volně žijících ptáků nebo kontroly výkonu státní správy. Standardní součástí činnosti jsou kontroly ochrany ZPF před znečištěním, kontroly držitelů exemplářů CITES, postupně jsou do plánu zařazovány kontroly zaměřené na využívání genetických zdrojů dle Nagojského protokolu.

Do budoucna lze očekávat významný nárůst kontrol souvisejících s nakládáním s invazními nepůvodními druhy rostlin a živočichů.

Na úseku ochrany lesa byly na základě dat jednotlivých OI ponechány složkové úkoly poškozování lesních porostů zvěří a poškozování půdního povrchu pozemků určených k plnění funkcí lesa. Nově byly mezi prioritní složkové úkoly zařazeny kontroly nepovolených záborů lesní půdy a investiční akce na drobných vodních tocích.

Plánovaná činnost tvoří přibližně 40 % pracovní kapacity inspektorů. Významná část aktivit spočívá v naplňování specifických úkolů, které reflektují činnosti a subjekty, které představují potenciální závažné ohrožení zájmů ochrany přírody a ochrany lesa na daném území.

Zbývající kapacity prakticky bezrezbytku či dokonce na úkor plánované činnosti naplňuje prošetřování doručených podnětů, jejichž počet je v porovnání s jinými odbornými složkami ČIŽP velmi vysoký.

2. OCHRANA OVZDUŠÍ, OZONOVÉ VRSTVY A KLIMATICKÉHO SYSTÉMU ZEMĚ

Právní rámec činnosti

Česká inspekce životního prostředí, oddělení ochrany ovzduší (OOO), bude v roce 2025 zajišťovat výkon státní správy na úsecích ochrany ovzduší, ochrany ozonové vrstvy a klimatického systému Země, podle obecně závazné legislativy na národní úrovni i přímo účinných evropských předpisů, s důrazem na aktuální požadavky ochrany životního prostředí. Právní předpisy, pokrývajícími výše uvedené oblasti ochrany životního prostředí, jsou uvedeny níže.

Ochrana ovzduší, udržitelnost biopaliv, integrovaná kontrola a prevence:

- **zákon č. 201/2012 Sb.** o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů,
- **vyhláška MŽP č. 415/2012 Sb.** o přípustné úrovni znečišťování a o provedení některých dalších ustanovení zákona o ochraně ovzduší a Nařízení vlády č. 189/2018 Sb. o kritériích udržitelnosti biopaliv a snižování emisí skleníkových plynů z pohonných hmot,
- **zákon č. 76/2002 Sb.** o integrované prevenci, ve znění pozdějších předpisů,
- **zákon č. 25/2008 Sb.** o integrovaném registru znečišťování a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti ochrany životního prostředí, ve znění pozdějších předpisů.

Ochrana ozonové vrstvy a klimatického systému Země:

- **zákon č. 73/2012 Sb.** o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu, a o fluorovaných skleníkových plynech, ve znění pozdějších předpisů,
- **vyhláška č. 243/2023 Sb.** o provedení některých ustanovení zákona o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu, a o fluorovaných skleníkových plynech,
- **nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1005/2009** o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu,
- **nařízení Komise (EU) č. 744/2010**, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1005/2009 o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu, s ohledem na kritická použití halonů,
- **nařízení Komise (EU) č. 291/2011** o základním použití jiných regulovaných látek než hydrochlorfluoruhlovodíků pro laboratorní a analytické účely v Unii podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1005/2009,
- **nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 517/2014** o fluorovaných skleníkových plynech a o zrušení nařízení (ES) č. 842/2006,
- **prováděcí nařízení Evropské komise k nařízení (EU) č. 517/2014** – nařízení Komise (EU) č. 1191/2014 včetně úprav, č. 2015/2065, č. 2015/2066, č. 2015/2067, č. 2015/2068, č. 2016/879 a č. 2019/661,
- **dosud platná prováděcí nařízení Evropské komise ke zrušenému nařízení (ES) č. 842/2006** – č. 1516/2007, č. 1497/2007, č. 304/2008, č. 306/2008, č. 307/2008,
- **zákon č. 383/2012 Sb.** o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů, ve znění pozdějších předpisů,

- **vyhláška č. 192/2013 Sb.** o stanovení formulářů žádostí o přidělení povolenek pro provozovatele letadla a o vydání povolení k emisím skleníkových plynů;
- **nařízení Komise (EU) č. 2018/2066** ze dne 19. prosince 2018 o monitorování a vykazování emisí skleníkových plynů podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES a o změně nařízení Komise (EU) č. 601/2012 (Text s významem pro EHP.),
- **nařízení Komise (EU) č. 2018/2067** o ověřování a akreditaci ověřovatelů podle směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2003/87/ES.

Plán kontrol

Kontrolní činnost inspektorů ochrany ovzduší ČIŽP bude v roce 2025 zaměřena na řešení aktuálních případů z oblastí ochrany ovzduší, ozonové vrstvy a klimatického systému Země, jakož i na prevenci před nežádoucími činnostmi, které mohou nepříznivě ovlivňovat stav v uvedených oblastech.

Prioritou zůstávají kontroly stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší, které se největší měrou podílejí na znečišťování ovzduší a přispívají ke znečištění ovzduší látkami nebo jejich prekursorů – polétavým prachem, polycyklickými aromatickými uhlovodíky, oxidy dusíku a přízemním ozonem. U stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší se jedná zejména o kontroly dodržování emisních limitů, emisních stropů, podmínek provozu zdrojů uvedených v povoleních k jejich provozu, včetně podmínek uvedených v provozních řádech jako součástí povolení, spolu s podmínkami provozu stanovenými provozovatelům zdrojů při překročení regulační prahové hodnoty.

Zaměření kontrolní činnosti v roce 2025 obsahuje i **kontroly výkonu osob s autorizací nebo certifikací MŽP, či hodnotícího a certifikačního subjektu k vybraným činnostem v oblastech ochrany ovzduší**, ozonové vrstvy a klimatického systému Země, jakož i osob vykonávající činnosti na základě povolení MŽP. **Podle zákona č. 201/2012 Sb.** především kontroly osob s autorizací k jednorázovému měření emisí, podle **zákona č. 73/2012 Sb.** pak především kontroly osob s certifikací k servisu a kontrole těsností zařízení obsahující látky poškozující ozonovou vrstvu, či fluorované skleníkové plyny.

Důležitou činností inspektorů OOO je jejich **zapojení do povolovacího řízení stacionárních zdrojů znečišťování jako důležitého preventivního prvku ochrany ovzduší**, a pokud budou požádáni, tak se budou vyjadřovat i k žádostem o vydání nebo ke změnám integrovaných povolení. V souladu s účinnými nástroji zlepšování kvality ovzduší bude inspekce ve svých vyjádřeních v povolovacích řízeních prosazovat snížení emisí znečišťujících látek do ovzduší – bude využívat možností podávat návrhy na stanovení specifických emisních limitů pro znečišťující látky, nebo stanovení takových technických podmínek provozu, jejichž dodržováním budou emise těchto látek minimalizovány.

V oblasti ochrany ozonové vrstvy a klimatického systému Země **budou kontroly zaměřeny zejména na dodržování podmínek při omezování úniků látek poškozujících ozonovou vrstvu a fluorovaných skleníkových plynů do ovzduší a na prevenci úniků při zacházení s těmito látkami**. U provozovatelů chladicích a klimatizačních zařízení budou i nadále kontrolovány instalace detekcí úniku chladiv, jejich provozování i ověřování funkčnosti a rovněž dodržování podmínek při zajišťování kontroly těsnosti chladicích a klimatizačních zařízení. V roce 2025 bude dodržování zákazů a omezování používání látek poškozujících ozonovou vrstvu, jejich znovuzískávání, sběr a zneškodňování stále prioritou kontrolní činnosti inspekce v oblasti ochrany ozonové vrstvy Země. ČIŽP se též soustředí na dodržování podmínek dovozu halonů pro jejich kritická použití i harmonogramu zákazu užívání látek poškozujících ozonovou vrstvu (halonů) jako náplní stabilních hasicích systémů a na jejich

zneškodňování. Kontrolní činnost inspekce v oblastech ochrany ozonové vrstvy i klimatického systému Země se značně prolíná, protože postupně dochází k náhradám používání látek poškozujících ozonovou vrstvu fluorovanými skleníkovými plyny a některá chladiva jsou směsmi obou skupin látek. V plánu kontrol jsou proto obě tyto skupiny kontrolní činnosti spojeny.

Jako součást péče o klimatický systém Země **bude kontrolován rozsah veškerých povinností provozovatelů zařízení zařazených do systému obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů**, zejména oxidu uhličitého, a to jak provozovatelů stacionárních zařízení, tak provozovatelů letadel. V roce 2025 bude kontrolní činnost v této oblasti zaměřena na zařízení vyřazená z obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů a na zařízení s nejvyššími emisemi CO₂ z fosilních paliv.

Inspektoři složky ochrany ovzduší se budou účastnit i kontrol integrovaných, tedy kontrol zařízení s integrovaným povolením vydaným dle **zákona č. 76/2002 Sb.**

Kontrolní činnost inspektorů složky ochrany ovzduší je plánována jako činnost integrovaná, a to zejména integrací kontrolní činnosti v oblastech vlastní ochrany ovzduší, ochrany ozonové vrstvy a ochrany klimatického systému Země, a dále pak integrací mezisložkovou v rámci inspekce u zařízení s integrovaným povolením. Do plánu kontrol jsou zařazeny kontroly zařízení s integrovaným povolením jak složkové, tak vícesložkové.

Předpokladem pro efektivní výkon kontrolní činnosti ve všech svěřených oblastech jsou i údaje z evidence o provozu zařízení, jeho údržbě, mimořádných provozních stavech i činnosti autorizovaných a certifikovaných osob. Proto jsou do plánu zahrnuty i kontroly veškerých evidenčních a oznamovacích povinností kontrolovaných osob.

V rámci spolupráce s ostatními orgány státní správy bude pokračovat součinnost s Celními úřady při kontrolách dodržování povinností při dovozech a vývozech látek poškozujících ozonovou vrstvu i fluorovaných skleníkových plynů a výrobků či zařízení s jejich obsahem a dále s MŽP při kontrolách plnění reportingových povinností podávaných Komisi dle **článku 26 nařízení (EU) č. 2024/573**, při kontrolách plnění povinností dovozců fluorovaných skleníkových plynů a zařízení s jejich obsahem a též při dodržování zákazů plynoucích z **nařízení (EU) č. 2024/590** – zejména ve vztahu k výjimkám pro kritická použití halonů.

Během přípravy zaměření kontrolní činnosti v roce 2025 byla dána možnost dotčeným odborům Ministerstva životního prostředí se k zaměření kontrol vyjádřit a podat návrhy. Návrh Odboru ochrany ovzduší a Odboru energetiky a ochrany klimatu MŽP byl do plánu inspekce pro rok 2025 zahrnut v plném rozsahu.

S ohledem na značný rozsah kontrolní činnosti pokrytý složkovými úkoly nebyl žádným oblastním inspektorátem podán návrh na zařazení specifického úkolu.

Počty plánovaných kontrol podle typu zdrojů, zařízení, činností, nebo kontrolovaných osob v roce 2025:

Kontrolované zdroje / zařízení / osoby	Počty plánovaných kontrol
Zdroje podle zákona 201/2012 Sb.	609
Zařízení s IP se zdroji znečišťování ovzduší (kontroly integrované + kontroly složkové)	345
Zdroje s IP – složkové kontroly	151
Zařízení zařazená do systému obchodování s oxidem uhličitým (ET)	54
Zařízení s regulovanými látkami nebo fluorovanými skleníkovými plyny – dovoz, výroba, provozování (RL + FP)	34
Autorizované osoby, certifikované osoby (AO + CO)	191
Celkem	1384

Počty kontrol plánovaných jednotlivými odděleními ochrany ovzduší Ol a ředitelstvím ČIŽP v roce 2025:

	Brno	České Budějovice	Havlíčkův Brod	Hradec Králové	Liberec	Olomouc	Ostrava	Plzeň	Praha	Ústí nad Labem	ředitelství	Celkem
Zákon 201/2012 Sb.	60	40	65	18	29	44	74	92	108	67	12	609
IP – integrované kontroly	18	48	21	77	21	38	26	21	37	38	0	345
IP – složkové kontroly	30	0	4	0	0	0	38	23	43	12	1	151
ET	6	3	4	9	3	3	6	5	4	9	2	54
RL + FP	0	0	5	13	2	0	0	2	0	2	8	34
AO + CO	22	17	16	17	18	21	16	17	22	23	2	191
Celkem	136	108	115	134	73	106	160	160	214	151	25	1384

Složkové úkoly

V oblasti ochrany ovzduší:

- kontroly dodržování emisních limitů, emisních stropů látek znečišťujících ovzduší a technických podmínek provozu provozovateli stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší uvedených v příloze č. 2 k zákonu o ochraně ovzduší, s využitím jak výsledků měření emisí zajišťovaných provozovateli zdrojů, měření měřicí technikou ČIŽP, tak kontrolou ostatních dokladů vypovídajících o provozu a emisích zdrojů;
- kontroly dodržování zvláštních podmínek provozu stanovených provozovatelům zdrojů při překročení regulační prahové hodnoty (stanovené povoleními k provozu / regulačními řády);
- kontroly dodržování ostatních podmínek a povinností provozovatelů stacionárních zdrojů uvedených v příloze č. 2 k zákonu o ochraně ovzduší při ochraně ovzduší, a to provozování

zdroje na základě povolení, spalování povolených paliv a dodržování dalších podmínek povolení, zjišťování úrovně znečišťování prostřednictvím autorizovaných osob i instalace a provozování systému kontinuálního měření emisí, dodržování evidenčních a ohlašovacích povinností;

- kontroly dodržování podmínek ochrany ovzduší provozovateli stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší neuvedených v příloze č. 2 k zákonu o ochraně ovzduší provozovaných právníky nebo podnikajícími fyzickými osobami;
- kontroly výkonů činností osob s autorizací MŽP na úseku ochrany ovzduší – měření emisí, měření imisí, odborné posudky, rozptylové studie;
- průběžná aktualizace údajů o spalovnách odpadů a o spolu-spalovacích zařízeních zjištěných na základě kontrol provozu těchto zařízení a jejich měsíční předávání správci registru.

V oblasti ochrany ozonové vrstvy:

- dodržování rozsahu a podmínek certifikátů a povolení MŽP vydaných podle zákona o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu, a o fluorovaných skleníkových plynech, osobám k recyklaci výrobků s obsahem regulovaných látek, znovuzískávání regulovaných látek a k jejich zneškodňování;
- kontroly dodržování podmínek osobami provozujícími stacionární zařízení s obsahem regulovaných látek nejméně 3 kg a osob vykonávajících činnosti, na které je vyžadována certifikace nebo povolení;
- kontroly instalace a provozování systému detekce úniku chladiv a hasiv na bázi regulovaných látek;
- kontroly dovozců, výrobců a vývozců regulovaných látek – licence Evropské komise, podávání zpráv;
- kontroly dovozců regulovaných látek pro kritická použití a plnění jejich poplatkové povinnosti v plném rozsahu povinnosti inspekce jako správce poplatku,
- kontroly dodržování zákazů plynoucích z nařízení (ES) č. 1005/2009 zejména ve vztahu k výjimkám pro kritická použití halonů.

V oblasti ochrany klimatického systému Země:

- ověřování údajů o zařízeních zařazených do systému obchodování s povolenkami na emise oxidu uhličitého, která jsou uvedena v povoleních, dále kontroly plnění povinnosti ohlašování změn a kontroly dodržování povinností vůči správci registru povolenek;
- kontroly dodržování podmínek zjišťování, zveřejňování a vykazování emisí oxidu uhličitého včetně metodiky zjišťování a jeho frekvence, stanovených provozovatelům stacionárních zařízení v povolení;
- kontroly plnění povinností stanovených provozovatelům letadel zákonem č. 383/2012 Sb., o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů, včetně dodržování podmínek stanovených v plánech pro zjišťování emisí a tunokilometrů;
- kontroly dodržování povinností provozovateli zařízení s obsahem fluorovaných skleníkových plynů odpovídajícím pěti tunám ekvivalentu CO₂ a vyšším i osob vykonávajících činnosti, na které je vyžadována certifikace;
- kontroly instalace a provozování systému detekce úniku chladiv s fluorovanými skleníkovými plyny;
- kontroly dovozců částečně fluorovaných skleníkových plynů a těchto plynů obsažených v předem naplněných výrobcích nebo zařízeních – zejména dodržování kvót a souvisejících povinností, podávání zpráv.

3. OCHRANA VOD

Právní rámec činnosti

Základem činnosti oddělení ochrany vod (OOV) je kontrola plnění povinností podnikajících fyzických nebo právnických osob v oblastech, kterými byla ČIŽP pověřena podle:

- **zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, včetně prováděcích předpisů a předpisů ES se zaměřením na:**
 - kontrolu a plnění podmínek povolení k nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami,
 - vypouštění do vod povrchových nebo podzemních nebo do kanalizací,
 - kontrolní zjišťování jakosti a množství vypouštěných odpadních vod včetně zjišťování zdrojů znečišťování,
 - kontrolu vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních do souladu s požadavky zákona v případech vyžadujících zvláštní pozornost,
 - kontrolu ochrany jakosti vod při nakládání se závadnými látkami,
 - kontrolu ochrany vodních poměrů a vodních zdrojů (zejména odběr povrchových a podzemních vod),
 - řešení starých ekologických zátěží,
 - kontrolu vodních děl určených ke zneškodňování znečištění v odpadních vodách;
- **zákona č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi, ve znění pozdějších předpisů a předpisů ES, se zaměřením na:**
 - kontrola dodržování ustanovení zákona,
 - koordinace kontrol (KÚ, HZS, ČBÚ, SÚIP, KHS),
 - zpracování zprávy o kontrole dle přílohy č. 4 vyhlášky č. 229/2015 Sb.,
 - zpráva o kontrole dle § 41 zák. č. 224/2015 Sb.,
 - příprava, zpracování a projednávání ročního plánu kontrol;
- **zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci, ve znění pozdějších předpisů.**

Další činnost složky ochrany vod

Mezi další činnosti řešené složkou ochrany vod patří řešení podnětů přijatých od fyzických a právnických osob, stížností, zpracování stanovisek, vyjádření, účast v mezinárodních komisích, účast v pracovních komisích, účast na plánování v oblasti vod (Plány dílčích povodí, Programy opatření), spolupráce s vodoprávními úřady všech úrovní a dalšími úřady a dále vedení centrální evidence havárií.

Plán kontrol

Priority OOV

Prioritním úkolem pro rok 2025 je kontrola velkých zdrojů znečištění s integrovaným povolením (úkol H 1). V rámci složkových úkolů jsou prioritní úkoly S 1 - kontrola, nejvýznamnějších městských/komunálních čistíren odpadních vod (ČOV) nad 10 000 ekvivalentních obyvatel (EO) a úkol S 3 - kontrola průmyslových subjektů nakládajících se závadnými látkami. V případě úkolu S 3 budou prováděny kontroly především zařízení, ve kterých se nakládá s nebezpečnými závadnými látkami. Kontrolováno bude dodržování povinností dle ustanovení § 39 vodního zákona a prováděcí havarijní vyhlášky s důrazem na zdokumentování provozů neutralizačních stanic (nebo i jiných čistíren průmyslových odpadních vod) a čpavkového hospodářství.

Mimo prioritních úkolů se v roce 2025 inspektoři OOV zaměří na výkon běžné kontrolní činnosti dle plánu kontrol na toto období a kontrol realizovaných nad plán (např. na základě podnětů).

Rozložení kontrol podle úkolů v rámci plánu OOV:

Úkol	Označení úkolu	Počet plánovaných kontrol
Kontrola nejvýznamnějších komunálních čistíren odpadních vod velikosti nad 10 000 EO	S 1	94
Kontrola komunálních čistíren odpadních vod v kategorii od 500 do 10 000 EO	S 2	238
Kontrola průmyslových subjektů nakládajících se závadnými látkami	S 3	190
Kontrola realizace sanací starých ekologických zátěží a dlouhodobých havárií na podzemních vodách	S 4	144
Kontrola odběrů vod	S 5	94
Kontrola zemědělských podniků z hlediska plnění požadavků vodního zákona	S 6	131
Kontrola dodržování zákona č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií	S 7	141
Specifické úkoly v oblasti ochrany vod	Sp	151
Celkem*		1 183

** Poznámka: inspektoři OOV provedou v rámci úkolu H 1 „Kontroly zdrojů znečišťování složek ŽP s platným integrovaným povolením“ ve spoluúčasti s ostatními složkami ČIŽP další 477 kontroly. Celkem tak bude za OOV v roce 2025 provedeny 1 660 plánované kontroly.*

Integrované úkoly

Integrovaný úkol (H 1): Kontroly zdrojů znečišťování složek ŽP s platným integrovaným povolením

Ve spolupráci s ostatními složkami budou inspektoři OOV také v roce 2025 kontrolovat provozy vybraných zařízení s integrovaným povolením na základě zavedené koordinace v

rámci příslušného oblastního inspektorátu a v souladu s pokyny ředitelství ČIŽP. Současně se předpokládá, že určení inspektoři OOV budou garanty integrovaných kontrol v případech, kde v integrovaných povoleních dominuje vodohospodářská problematika.

Počet plánovaných kontrol: 477

Složkové úkoly

Složkový úkol 1 (S 1): Kontrola nejvýznamnějších komunálních čistíren odpadních vod velikosti nad 10 000 EO

Kontroly budou provedeny u zdrojů skutečné kapacity nad 10 000 EO. Kontroly u jednotlivých zdrojů této kategorie se nově budou provádět s četností minimálně jednou za tři roky a to z důvodu, že tyto významné zdroje nemají trvale velké problémy s dodržováním legislativních povinností. Bude použita forma předem oznámených i neoznámených kontrol. Dohled ČIŽP bude zaměřen na dodržování všech zákonem stanovených obecných povinností i konkrétních podmínek uvedených v platných vodoprávních povoleních.

Počet plánovaných kontrol: 94

Složkový úkol 2 (S 2): Kontrola komunálních čistíren odpadních vod v kategorii od 500 do 10 000 EO

Systém kontrol navazuje na předešlé roky. Kontroly budou provedeny u zdrojů velikosti 500 – 10 000 EO tak, aby u zdrojů velikosti nad 2 000 EO byla kontrola provedena minimálně jednou za tři roky, u zdrojů velikosti 500 – 2 000 EO minimálně jednou za pět let.

Vlastní zaměření kontrol je stanoveno obdobně jako u velkých komunálních čistíren. Přednostně budou prováděny kontroly čistíren dosud nekontrolovaných nebo těch, u kterých byly zjištěny nedostatky v provozování zařízení.

Počet plánovaných kontrol: 238

Složkový úkol 3 (S 3): Kontrola průmyslových subjektů nakládajících se závadnými látkami

Kontroly se zaměří na dodržování povinností dle ustanovení § 39 vodního zákona, tj. zejména na požadované zajištění vodohospodářského zabezpečení skladování a manipulace se závadnými látkami ve významných průmyslových provozech (např. zkoušky těsnosti jímek a rozvodných potrubí) a také v opuštěných průmyslových zónách. Zaměření těchto kontrol je doporučeno na jiné nebezpečné závadné látky, než jsou látky ropného původu.

Prověřeno bude plnění obecných zákonných povinností (např. zpracování, schválení a aktuálnost havarijních plánů podle vyhlášky č. 450/2005 Sb.), podmínek platných vodoprávních povolení a dodržování provozních předpisů. Přednostně budou kontrolovány subjekty nakládající se závadnými látkami ve větším rozsahu a nakládající s látkami dle přílohy č. 1 vodního zákona (zvláště nebezpečné závadné a nebezpečné závadné látky). Velký důraz bude kladen na kontroly skladování a manipulace se závadnými látkami z hlediska jejich řádného zajištění v případě jejich možného úniku a ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod. Součástí úkolu je i kontrola provozu a plnění podmínek vodoprávních povolení průmyslových ČOV (průmyslové čistírny u chemických provozů, deemulgační stanice, neutralizační stanice apod.).

Počet plánovaných kontrol: 190

Složkový úkol 4 (S 4): Kontrola realizace sanací starých ekologických zátěží (SEZ) a dlouhodobých havárií na podzemních vodách

Předmětem tohoto složkového úkolu je zajištění stálého dohledu ČIŽP nad realizací sanací SEZ a provedení kontrol aktuálního stavu řešení případů dlouhodobých havárií na podzemních vodách (lokality s uzavřenou ekologickou smlouvou i bez uzavřené ekologické smlouvy) včetně kontrol plnění termínů opatření k nápravě uložených rozhodnutím ČIŽP. Mimo běžné činnosti, většinou prováděné v rámci svolaných kontrolních dnů, provedou inspektoři OOV povinně kontroly nebo zjištění aktuálního stavu u lokalit, kde se blíží termín plnění uloženého opatření k nápravě. Žádný termín uloženého opatření k nápravě by neměl marně uplynout, aniž by bylo opatření uložené rozhodnutím ČIŽP v termínu splněno nebo ze strany ČIŽP provedeny nutné administrativní kroky. Je nutno mít přehled o aktuálním stavu na všech lokalitách SEZ, ke kterým vydala ČIŽP rozhodnutí s uložením opatření k nápravě a průběžně stav aktualizovat.

Vlastní kontroly provádění sanačních prací a monitoringu probíhají většinou formou účasti na kontrolních dnech ve spojení s fyzickou prohlídkou lokalit a se zaprotokolováním stanoviska ČIŽP k průběhu sanačních prací a jejich dosavadním výsledkům. Inspektoři OOV se budou aktivně podílet na řešení případů, kde je jejich účast podle Směrnice MF ČR a MŽP č. 4/2017 nezbytná (zahájení sanace, nová rozhodnutí, aktualizace vydaných rozhodnutí, ukončování sanace apod.). U vybraných lokalit sanací (zejména těch, kde dochází ke vzniku nebo přepravě velkého objemu odpadů) budou inspektoři OOV spolupracovat s inspektory OOH.

Počet plánovaných kontrol: 144

Složkový úkol 5 (S 5): Kontrola odběrů vod

Tento úkol bude vyhodnocován samostatně pro následující oblasti zaměření kontrol.

- Kontrola odběrů povrchových vod využívaných v provozech výroby energií (vodní elektrárny obecně, malé vodní elektrárny) i v ostatních provozech (náhony k výrobním zařízením jako např. vodní mlýny) bude se zaměřením na dodržování vodoprávních povolení. Cílem předmětného úkolu je kontrola dodržování minimálních zůstatkových průtoků převážně během letního období.
- Převážně v zimním období bude prováděna kontrola podmínek povolení k odběrům povrchových i podzemních vod v lyžařských střediscích, kde se používá voda k umělému zasněžování sjezdovek.
- Celoročně budou kontrolovány odběry povrchových a podzemních vod u všech ostatních odběratelů (závlahy a zalévání, odběry provozovateli vodovodů pro pitné účely, odběry v zemědělství, průmyslu, v oblasti služeb apod.).

Počet plánovaných kontrol: 94

Složkový úkol 6 (S 6): Kontrola zemědělských podniků z hlediska plnění požadavků vodního zákona

Složkový úkol je zaměřen na plnění všech požadavků vodního zákona, především pak na kontrolu zajištění bezpečného nakládání se specifickými závadnými látkami, které se v oboru zemědělství produkují, nebo je s nimi nakládáno. V rámci tohoto úkolu budou prováděny a samostatně vyhodnoceny kontroly rybářského hospodaření ve vybraných rybnících. Cílem проверки je vyhodnocení vlivu rybářského hospodaření na kvalitu vody ve vybraných polointenzifikačních a intenzifikačních rybnících, popřípadě vliv na kvalitu vody v recipientu pod rybníky, včetně posouzení existence, platnosti a úplnosti vodoprávní dokumentace a dodržování podmínek v ní stanovených.

Kontroly se zaměří jednak na kontrolu dokumentace, tj. zejména povolení k nakládání

s vodami, na schválený manipulační řád vodoprávním úřadem a povolení výjimky dle vodního zákona pro použití závadných látek ke krmení ryb (§ 39 odst. 7 písm. b) vodního zákona).

Počet plánovaných kontrol: 131

Složkový úkol 7 (S 7): Kontrola dodržování zákona č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií

Rozsah kontrol je stanoven plánem kontrol schváleným Ministerstvem životního prostředí. V roce 2025 budou kontrolovány objekty zařazené do skupiny B a vybrané objekty zařazené do skupiny A. Nad rámec tohoto plánu, je možné provádět kontroly nezařazených objektů zaměřené na aktuálnost údajů v oznámení o nezařazení – zjišťování množství skladovaných vybraných nebezpečných chemických látek.

V rámci každé kontroly týkající se prevence závažných havárií bude uvedena informace o vnitřním havarijním plánu podle zákona o prevenci závažných havárií a vnitřním havarijním plánu podle vodního zákona. Do zprávy o kontrole pro objekty kategorie B budou uvedeny informace o obou druzích plánů, případně jejich návaznosti. Pro objekty kategorie A, kde není vnitřní havarijní plán podle zákona o prevenci závažných havárií vyžadován, bude uvedena informace, zda přesto existuje a zda existuje tento plán podle vodního zákona, případně opět jejich návaznosti.

Počet plánovaných kontrol: 141

Specifické úkoly

Tyto úkoly jsou stanoveny vedoucími jednotlivých OOV OI s ohledem na významné specifické vodohospodářské problémy v územní působnosti konkrétních OI ČIŽP. V rámci specifických úkolů budou provedeny kontroly plnění uložených opatření k nápravě (vyjma uložených nápravných opatření souvisejícími se složkovým úkolem S 4), u kterých měla být povinnost plnění uložených opatření k nápravě splněna dobrovolně, tj. v období od 1. 1. 2021 do 30. 6. 2024.

Počet plánovaných kontrol: 151

Závěr

Plán kontrol složky ochrany vod pro rok 2025 byl sestaven především na základě zkušeností a praktických znalostí z minulých let.

4. ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

Právní rámec činnosti

Plán kontrolní činnosti je členěn do osmi složkových úkolů. Každý složkový úkol, resp. jeho zaměření, je blíže popsán v následujícím textu.

Jednotlivá oddělení odpadového hospodářství OI ČIŽP sestavila své plány činnosti pro rok 2025 na základě pokynů ředitelství ČIŽP (ŘDT ČIŽP) a dále na základě plánů kontrol zařízení spadajících pod IPPC.

Základem kontrolní činnosti oddělení odpadového hospodářství (OOH) ČIŽP je kontrola plnění povinností v oblastech, kterými byla inspekce pověřena podle:

- **zákona č. 541/2020 Sb.**, o odpadech, ve znění pozdějších předpisů,
- **zákona č. 542/2020 Sb.**, o výrobcích s ukončenou životností, ve znění pozdějších předpisů,
- **zákona č. 243/2022 Sb.**, o omezení dopadu vybraných plastových výrobků na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů,
- **zákona č. 76/2002 Sb.**, o integrované prevenci, ve znění pozdějších předpisů,
- **zákona č. 477/2001 Sb.**, o obalech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- **zákona č. 350/2011 Sb.**, o chemických látkách a chemických směsích, vč. souvisejících předpisů (ES),
- **zákona č. 102/2001 Sb.**, o obecné bezpečnosti výrobků a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Plán kontrol

Pro rok 2025 je oddělením odpadového hospodářství naplánováno celkem 1 038 kontrol, což představuje 1 057 kontrol složkových úkolů, včetně integrovaných kontrol. 829 kontrol je ve složkových úkolech plánováno jmenovitě, tzn. je znám konkrétní subjekt, u kterého proběhne kontrola. 209 kontrol je plánováno nejmenovitě, tzn. počítá se s provedením této kontroly v rámci složkového úkolu (tematická kontrola), přičemž kontrolovaný subjekt bude stanoven až v průběhu roku (vlastním zjištěním, z jiných zdrojů – podkladů ředitelství, Generálního ředitelství cel, krajů apod.). V letošním roce se nadále počítá se spoluprací s dalšími orgány státní správy, např. s Celní správou ČR.

V průběhu roku jsou obvykle řešeny další neplánované kontroly typu podněty, kontroly vycházející ze zjištění při běžné kontrolní činnosti, časově omezené kontrolní akce lokálního nebo celorepublikového charakter, kontroly typu RAPEX apod. Předpokládaný počet provedených kontrol za rok je tak obvykle cca 3 100. OI má dále stanovenou prioritu, jež zahrnuje v zásadě provedení několika (opakovaných) kontrol či inspekčních činností.

Kontroly IPPC

Kontroly zařízení s IP tvoří 38 % současného plánu (celkem 394 jmenovitě plánovaných kontrol). Většinu z těchto kontrol představují kontroly původců odpadů (složkový úkol č. 5), kontroly zařízení k využívání odpadů (složkový úkol č. 2) a kontroly skládek odpadů (složkový úkol č. 1). Povinnost provádět pravidelné kontroly v minimálním intervalu jednou za tři roky je dáno zákonem o IPPC, resp. směrnicí o průmyslových emisích (IED).

Rozložení kontrol podle úkolů v rámci plánu:

Složkový úkol	Počet plánovaných kontroly	Zastoupení v plánu (%)	Jmenovitě plánované kontroly (počet)
S 1 - Zařízení k odstraňování odpadů	131	12%	128
S 2 - Zařízení k využívání odpadů	101	10%	71
S 3 - Zařízení ke skladování, sběru a výkupu odpadů, zprostředkovatelé a obchodníci s odpady a sběr, výkup a využívání vozidel s ukončenou životností	108	10%	88
S 4 - Zpětný odběr výrobků	62	6%	48
S 5 - Původci odpadů	363	34%	321
S 6 - Chemické látky a směsi	185	18%	107
S 7 - Obaly a vybrané plastové výrobky	55	5%	42
S 8 - přeshraniční přeprava odpadů	52	5%	24
Celkem - úkoly	1057	100%	829
Celkem - kontroly	1038		

Složkové úkoly

Kontroly různých typů zařízení k odstraňování odpadů (oprávněná i neoprávněná)

- **Skládky odpadů:**
 - skládky nebezpečných odpadů – zkontrolovány budou všechny (s ev. předem projednanými výjimkami),
 - skládky ostatního a inertního odpadu v první fázi provozu namátkově průběžně s tím, že kontroly zařízení s integrovaným povolením se řídí intervaly vyplývajícími ze zákona o integrované prevenci,
 - rekultivované části skládek a skládky v režimu následné péče či uzavřené skládky – kontroly budou prováděny podle regionálních potřeb a znalostí, sledování vyhodnocování stanoveného monitoringu,
 - sektory skládek určené pro technologické odpady,
 - příjem odpadu: popílky ze spaloven nebezpečných odpadů,
 - příjem odpadu: kompost nevyhovující jakosti, kaly z ČOV a BRO (z kuchyní a stravoven),
 - příjem odpadu: odpad skup. 18 a odpadů vzniklých jejich úpravou.
- **Zařízení k úpravě odpadů (dekontaminační či solidifikační linky, příp. mechanicko-biologická úprava apod.):**
 - kontroly zařízení, kdy dochází při úpravě k „překategorizaci“ odpadů z kategorie N na odpady kategorie O, zaměření pozornosti na způsob provedení procesu vyloučení nebezpečných vlastností upravovaných odpadů a dalších souvisejících povinností, tj. sledování dalšího nakládání s odpadem kat. O,

- kontroly zařízení k úpravě a využívání odpadů provádějící biologickou úpravu odpadů (dekontaminační a biodegradační plochy) zaměřením na prověření kvalitativních vlastností výstupů,
 - v případě dekontaminačních zařízení upravujících odpady ze zdravotní a veterinární péče zkontrolovat náležitosti ověření účinnosti dekontaminačního procesu, vč. prověření předání odpadů po dekontaminaci,
 - u zařízení, která upravují odpad kat. č. 17 02 04* (železniční pražce) sledovat následné předání tohoto upraveného odpadu do vhodného zařízení,
 - v případě třídících linek a nakládání s odpadním textilem sledovat další způsoby nakládání.
- **Zařízení k odstraňování kapalných odpadů (např. neutralizační a deemulgační stanice, čistírný odpadních vod a likvidace obsahu jímek):**
 - pozornost bude věnována zpracování kapalných odpadů v čistírnách odpadních vod či jiných zařízení určených ke zpracování odpadů s významným obsahem kapalně složky a případné kontrole dodavatelů – provázanost se složkovým úkolem č. 5 (zařazení kapalných odpadů původcem – režim odpadní vody/režim odpadů), např. kontroly provozů k úpravě povrchových kovů a galvanovny – prověření způsobů deklarace, bilance při nakládání s kapalnými fázemi.
 - **Spalovny odpadů a jiná termická zařízení k odstraňování odpadů či energetickému využívání odpadů:**
 - kontroly zařízení ke spalování nebezpečných odpadů (příp. též u zařízení ZEVO) zaměřit cíleně na způsoby nakládání s popílky ze spalování, a to předání oprávněným osobám (mobilní zařízení, zařízení k solidifikaci atd.) až po konečné zařízení (skládování, resp. zjistit, kde došlo ke skutečnému odstranění popílků).

Většina kontrol v tomto složkovém úkolu je plánovaná jmenovitě. Kontroly zařízení s vydaným integrovaným povolením se řídí četností vyplývající ze zákona o integrované prevenci.

Kontroly různých typů zařízení k využívání odpadů (oprávněná i neoprávněná)

- **Zařízení k využívání biologicky rozložitelných odpadů:**
 - kompostárny – kontrolována budou primárně zařízení schválená krajským úřadem, dále malá zařízení dle **ust. § 11 odst. 2 písm. e) zákona o odpadech** se zaměřením na dodržování řádných postupů při zpracování BRO a povinností daných prováděcím právním předpisem,
 - v rámci kontrolní činnosti budou prováděny zejména kontroly dosud nekontrolovaných zařízení a opakovaně budou kontrolována zařízení, u nichž bylo v minulosti zjištěno porušení právních předpisů,
 - sledováno bude vykazování výstupů dle **přílohy č. 29 prováděcí vyhlášky č. 273/2021 Sb.** a ověření splnění parametru biologické stability, prokázání kvalitativních vlastností u výstupů, u odpadu ukládaného na skládku, či aplikovaného při rekultivaci skládky, zhodnocení způsobů nakládání s bioodpady (RH kompostárny – poměr uplatnění kódů nakládání – předání na skládku (D)/na rekultivaci skládky (R)/výrobky - registrované komposty (zemědělci, občané apod.); tzn. dále následně u kontrol skládek zkontrolovat důsledně požadované náležitosti při příjmu na skládku (ZPO a analytické rozborů vč. AT4),

- bioplynové stanice (BPS) – budou kontrolovány především BPS, které mají povolený příjem odpadů nebo přebírají i „neodpady“. Pokud je podezření, že přijímají odpady, přestože je nemají povoleno zpracovávat (provázanost např. se sledováním materiálového toku potravinového odpadu), zejména kat. č. – 19 08 05 (kaly z ČOV), 20 01 08 (biologicky rozložitelný odpad z kuchyní a stravoven), 20 01 25 (jedlý tuk a olej), 20 02 01 (biologicky rozložitelný odpad) a prověření dodaných údajů o odpadech.
- **Zařízení k využívání odpadů na povrchu terénu – terénní úpravy, rekultivace povrchu terénu či povrchových dolů, lomů, pískoven, apod.:**
 - zařízení, kde dochází k využívání odpadů na povrchu terénu se zaměřením na způsob konkrétního využití a zároveň zajištění účinné ochrany životního prostředí v lokalitě před negativními dopady v důsledku přímé interakce vnesených odpadů s okolním prostředím. V rámci těchto kontrol bude nadále využíváno přístrojové vybavení, kterým disponuje oddělení podpory inspekční činnosti a chemické bezpečnosti (OPIČCHB) ČIŽP k zjištění základního screeningu ke splnění kvalitativních požadavků pro využívané odpady, dále může být též použito bezpilotního systému k určení rozsahu terénních úprav,
 - průběžně budou prováděna kontrolní šetření, která nelze předem konkretizovat, a to v návaznosti na vysokou produkci stavebních a demoličních odpadů a poptávku k ukládání inertních odpadů.
- **Zařízení, která provádí úpravu odpadů, kde dochází k ukončení odpadového režimu (ust. § 9 a ust. § 10 zákona o odpadech) nebo mobilní zařízení pro využívání odpadů:**
 - recyklační linky, zařízení vyrábějících paliva z odpadů („TAP“), vč. třídíren odpadů, mobilní zařízení k využívání odpadů, apod.,
 - u mobilních zařízení k využívání odpadů budou kontroly primárně zaměřeny na skutečnost, zda tato zařízení nejsou v praxi provozována jako stacionární zařízení a zda evidence odpadů odráží skutečné nakládání s odpady v daném zařízení (současně prověřit, zda nejsou uváděny nevhodné kódy nakládání s odpady),
 - kontrolována budou zařízení, která vykazují nevhodné nakládání se směsným komunálním odpadem kat. č. 20 03 01 (uvádějí nakládání s tímto odpadem pod kódy R3, R4, R5 a N8) nebo vykazují vznik (kódem způsobu nakládání A00) velkého množství objemného odpadu kat. č. 20 03 07 (požadavek MŽP).
- **Zařízení pro nakládání s odpadními plasty (kódy R12 či R13) – důkladně budou prověřovány dodávky (příjem) odpadů ze zahraničí, zejména pak plasty, pryže, textilní odpady, apod. (provázanost se složkovým úkolem č. 8).**
- **Zařízení k úpravě odpadů biologickými, fyzikálními, chemickými nebo fyzikálně-chemickými procesy a využívání odpadů mechanicko-biologickou úpravou či mechanicko-fyzikální úpravou – kontroly budou zaměřené na prokázání účinnosti úpravy (provázání s dalšími složkovými úkoly).**

Kontroly různých typů zařízení ke skladování, sběru a výkupu odpadů, obchodování s odpady, zprostředkování nakládání s odpady a zařízení ke sběru, výkupu a využívání vozidel s ukončenou životností (oprávněná i neoprávněná)

- **Sběr a výkup odpadů (mobilní i stacionární):**

- mobilní zařízení ke sběru a výkupu odpadů – nepovolná předání/převzetí odpadů jako předávání odpadů z mobilního zařízení ke sběru a výkupu odpadů do mobilního zařízení ke sběru a výkupu, předávání odpadů ze stacionárního zařízení ke sběru a výkupu odpadů do mobilního zařízení ke sběru a výkupu odpadů; dále přebírání odpadů pouze od původců odpadů; doba uložení odpadu v mobilním zařízení (např. u odpadů ze zdravotní nebo veterinární péče, atd.); ověření, zda odpady nejsou do/z mobilního zařízení přijímány/odesílány v rámci přeshraniční přepravy odpadů, atd.,
- mobilní zařízení pro sběr nebezpečných odpadů – zaměření na kvalitu a úplnost vyplňování ohlašovacích listů mobilními zařízeními pro sběr v systému SEPNO, kontrola fyzického nakládání s odpady,
- zařízení ke sběru a výkupu odpadů, která byla vytipována na základě kontrol původců odpadů provedených v uplynulém období (přebírání většího množství odpadů, zůstatky na skladě),
- sběrný a výkupný odpadů – prioritně budou průběžně dále kontrolovány výkupny odpadů se zaměřením na neoprávněný příjem odpadů, plnění evidenčních a identifikačních povinností provozovatele při výkupu kovů a bezhotovostní výkup odpadů stanovených vyhláškou či bezúplatný sběr kovových odpadů od nepodnikajících fyzických osob (občanů),
- zařízení ke sběru zdravotnických odpadů – sledování doby zdržení odpadu před konečným odstraněním, správná manipulace a nakládání mezi příjmem od původce do předání ke konečnému oprávněnému zařízení (spalovna/dekontaminace/skládka – viz složkový úkol č. 1), zajištění nakládání s odpady prostřednictvím OZO, aj.,
- dále budou kontroly těchto zařízení zaměřené na evidenční vykazování vzniku (kódem způsobu nakládání A00) velkého množství objemného odpadu kat. č. 20 03 07 (požadavek MŽP).

- **Obchodování s odpady („obchodník“) a zprostředkování nakládání s odpady („zprostředkovatel“):**

- zjišťování, zda je činnost prováděna na základě povolení krajského úřadu v případě obchodníka nebo zda je činnost zprostředkovatele prováděna na základě ohlášení této činnosti krajskému úřadu.

- **Zařízení ke sběru a zpracování vozidel s ukončenou životností:**

- schválená zařízení ke sběru a/nebo zpracování vozidel s ukončenou životností - zaměření na fyzické nakládání s vozidly s ukončenou životností (kontrola dodržování provozního řádu (např. kapacita zařízení, místa určená pro skladování a zpracování vozidel s ukončenou životností, postup zpracování vozidel s ukončenou životností), dále vkládání údajů do systému MA ISOH a plnění dalších evidenčních povinností,
- kontroly budou zaměřeny také na nelegální rozebírání vozidel s ukončenou životností (např. zjištění z vlastní kontrolní činnosti) s využitím systému MA ISOH a na bezplatné vydávání potvrzení při převzetí vozidla s ukončenou životností a na předávání vozidel s ukončenou životností nebo jejich částí ze zařízení oprávněným osobám.

Kontroly prováděné v rámci složkového úkoly č. 3 budou prováděny zejm. jako předem neohlášené. Opakované kontroly budou provedeny zejm. tam, kde byly v předchozím období zjištěny závažné nedostatky.

Zpětný odběr výrobků a nakládání s vybranými výrobky (elektrozařízení, baterie a akumulátory a pneumatiky)

- **Výrobci vybraných výrobků** – kontroly se zaměří především na:
 - free riders (výrobce neplnící žádné povinnosti) – při výběru vhodné osoby ke kontrole se využívají mj. data ze seznamu dovozců poskytnutá od GŘC,
 - výrobce plnící své povinnosti v individuálním systému (zejm. baterie a akumulátory).
- **Poslední prodejci** (kamenné prodejny i e-shopy) – primárně se kontroly u posledních prodejců pneumatik, elektrozařízení a baterií a akumulátorů zaměří na zpřístupnění informace o zpětném odběru, tj. povinnost dle § 18 odst. 3 zákona č. 542/2020 Sb., o výrobcích s ukončenou životností (zákon o VUŽ) a dále na předávání zpětně odebraných výrobků s ukončenou životností do systému zpětného odběru dle § 18 odst. 2 písm. b) zákona o VUŽ.
 - Elektrozařízení – u posledních prodejců elektrozařízení se kontrola zaměří také na plnění povinnosti zpětného odběru odpadních elektrozařízení v místě prodeje nebo dodávky (v případě e-shopů) a zda je tento odběr prováděn bezplatně.
- **Zpracovatelé výrobků s ukončenou životností (především elektrozařízení)** - zaměřeni na fyzické nakládání s elektroodpady, zejm. způsob odstraňování provozních náplní a jejich následné shromažďování a likvidace (zejm. odstraňování nebezpečných složek a další nakládání s nimi apod.) a plnění povinnosti dle § 69 odst. 2 písm. c) zákona o VUŽ.
- **Nakládání s vybranými výrobky a místa zpětného odběru** – kontroly zaměřené především na nakládání a „nelegální obchod a výkup“ odpadů charakteru výrobků, které podléhají zpětnému odběru, zejm. elektroodpady (obecně je řešeno v § 14 zákona o VUŽ). Dále budou kontrolována místa zpětného odběru, jejichž provozovatelé mají nově povinnosti stanovené v § 17 zákona o VUŽ. Mezi tyto povinnosti patří mj. povinnost nakládat s výrobky s ukončenou životností odděleně od ostatních druhů odpadů.

Kontroly průmyslových podniků a jiných původců odpadů

- **Průmyslové podniky a další původci odpadů** – přednostně jsou plánovány kontroly zařízení s integrovaným povolením dle plánu koordinátora IPPC. Další kontroly jsou zaměřeny na průmyslové podniky a jiné původce odpadů, při jejichž podnikatelské činnosti vznikají zejm. větší množství nebezpečných odpadů a kapalných odpadů.
- **Obce** – kontroly budou zaměřené především na zajištění míst pro oddělené soustřeďování složek komunálního odpadu (minimálně nebezpečných odpadů, papíru, plastů, skla, kovů, celoročně zajištěná místa pro oddělené soustřeďování biologicky rozložitelných odpadů a jedlých olejů a tuků).

Kontroly u původců odpadů budou v letošním roce zaměřené i na vykazování nevhodného nakládání se směsným komunálním odpadem kat. č. 20 03 01 –evidenční vykazování nakládání s tímto odpadem pod kódy R3, R4, R5 a N8 a dále na produkci (pod kódem

nakládání A00) velkého množství objemného odpadu kat. č. 20 03 07 (v obou případech se jedná o požadavek MŽP).

Kontroly dodržování chemického zákona (včetně nařízení EU: CLP, REACH, POPs, o rtuti a o detergentech) a zákona o biocidech (včetně nařízení BPR)

V rámci složkového úkolu č. 6 budou prováděny kontroly dle **zákona č. 350/2011 Sb.**, o chemických látkách a chemických směsích a podle souvisejících nařízení EU (zejm. nařízení REACH, nařízení CLP, nařízení o POPs, nařízení o detergentech a nařízení o rtuti). Dále budou prováděny kontroly dle **zákona č. 324/2016 Sb.**, o biocidních přípravcích a účinných látkách a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o biocidech), podle kterého je ČIŽP kompetentní ke kontrole některých povinností z **nařízení EU č. 528/2012** o dodávání biocidních přípravků na trh a jejich používání.

Další kontroly se provádí v souvislosti s kompetencemi úřadu ohledně dozoru nad trhem, tedy dle **zákona č. 102/2001 Sb.**, o obecné bezpečnosti výrobků a v tomto ohledu i dle souvisejícího **nařízení EU 1020/2019** o dozoru nad trhem a souladu výrobků s předpisy (GPSD), včetně kontrol zadaných skrze Rychlý výstražný informační systém EU pro nepotravinářské výrobky (Safety Gate). **Zákon č. 102/2001 Sb.** bude pravděpodobně v průběhu roku 2025 nahrazen zcela novým zákonem (není ještě známe číslo zákona), kontroly budou tedy probíhat podle nové právní úpravy.

Kontroly mohou být plánované jako jmenovité u subjektů, které na trh uvádějí chemické látky, chemické směsi, předměty, biocidní přípravky, účinné látky nebo předměty ošetřené biocidními přípravky. Do nejmenovitě plánovaných lze zařadit kontroly z tematických okruhů.

- **Tematické okruhy v rámci složkového úkolu:**

- **REACH-EN-FORCE 13** – celoevropský kontrolní projekt bude probíhat po celý rok 2025. Projekt bude zaměřen na látky, směsi a předměty uváděné na trh prostřednictvím on-line prodeje (internetové obchody, internetové platformy, internetová tržiště a dropshipping, atd.).
- **Kontroly on-line prodeje pájek** – omezení množství olova dle přílohy XVII nařízení REACH při uvádění pájek na trh pro spotřebitele.

Kontroly v oblasti obalů a vybraných plastových výrobků

- **Kontroly dle zákona o obalech:**

- Kontrola dovozců a výrobců baleného zboží, u kterých je podezření, že neplní žádné povinnosti jim dané zákonem o obalech (tzv. free riders). K vytipování dovozců obalů bylo využito podkladů poskytnutých GŘC o dovozech zboží, či byli vytipováni tzv. výrobci baleného zboží např. provozovatele e-shopů nebo subjekty, u kterých bylo v minulosti zjištěno porušení zákona o obalech.
- Kontrola subjektů plnících povinnosti k obalům individuálně (samostatně organizačně a technicky na vlastní náklady) a jsou zapsány v Seznamu osob.

Přeshraniční přeprava

Nedovolená přeprava odpadů představuje v posledních letech jedny z nejzávažnějších zjištění na úseku OOH (opakovaně v této oblasti byly uloženy nejvyšší sankce, opakovaně jsou podávána trestní oznámení na příslušná státní zastupitelství, intenzifikuje se spolupráce s orgány činnými v trestním řízení v této oblasti).

Plán kontrol přeprav odpadů (PPO) podle článku 50 **nařízení 1013/2006 ES** ve znění nařízení 660/2014 ES a § 134 odst. 1 písm. c) zákona o odpadech je zpracován jako samostatný dokument, s veřejnou (obecnou) a neveřejnou (strategickou) částí. Plán je zpracováván na období tří let (2023-2025), přičemž nedoznal zásadních změn v obecné části oproti minulému období. Dílčí změna nastala již dříve pouze ve „strategické části“, a to zejm. s ohledem na nutnost aktualizace dat o vývozech/dovozech a s ohledem na vývoj v oblasti omezení vývozu/dovozu plastů a zohlednil nový zákon o odpadech. Plán kontrol PPO jako celek schvaluje podle zákona o odpadech MŽP (aktualizovaná obecná část plánu je vyvěšena na stránkách ČIŽP).

Plán kontrol (strategická část) vychází na základě požadavku **nařízení 1013/2006 ES** mj. z posouzení rizik vztahujících se na zvláštní toky odpadů a potenciální zdroje nedovolené přepravy. S ohledem na poslední negativní zkušenosti v ČR s dovozem odpadů deklarovaných jako odpadní plasty, budou kontroly zaměřeny především na příjemce této komodity (zejm. subjekty, které uvádí kód využití při příjmu odpadů R12/R13). V rámci kontrol bude dle aktuální situace standardně probíhat spolupráce s mobilním dohledem Celní správy ČR na vytipovaném stanovišti.

Specifické úkoly

Specifický úkol odráží specifické problémy daného regionu, a proto si jej navrhuje konkrétní OI sám na základě svých zkušeností z minulých období. Jedná se o sérii kontrolních úkonů v určité oblasti např. podrobné sledování konkrétního zařízení pro nakládání s odpady nebo činnosti oprávněné osoby včetně navazujících vztahů nebo zmapování terénu v určitém regionu, problematické či nové oblasti. Cílem specifických úkolů je mj. zhodnocení stávajících poznatků z minulých období. Pro rok 2025 si každý OI stanovil minimálně jeden specifický úkol na základě vlastní úvahy.

5. INTEGROVANÉ AGENDY

Právní rámec činnosti

Inspekce v oblasti integrovaných agend bude v roce 2025 zajišťovat výkon státní správy, který je na ni delegován právními předpisy na ochranu životního prostředí, v platném a účinném znění a přímo účinnými nařízeními Evropské unie (EU), zejména:

- **zákonem č. 76/2002 Sb.**, o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých dalších zákonů (zákon o integrované prevenci),
- **zákonem č. 25/2008 Sb.**, o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o IRZ“),
- **zákonem č. 167/2008 Sb.**, o předcházení ekologické újmy a o její nápravě a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o ekologické újmě“),
- **Nařízením Evropského parlamentu a rady (ES) č. 166/2006**, kterým se zřizuje evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek (E-PRTR – European Pollutant Release and Transfer Register).

Dozorová a nedozorová činnost

Činnost inspekce v oblasti integrovaných agend (IA) v roce 2025 lze rozdělit na činnost dozorovou (kontrolní) a nedozorovou (neboli preventivní - tj. vydávání souhrnných vyjádření a odborných sdělení, posudků, názorů, např. v rámci IPPC).

Kontrolní činnost je inspekci prováděna dle výše uvedených právních předpisů a v souladu s ustanoveními Kontrolního řádu, tzn. **zákona č. 255/2012 Sb.**, vedení přestupkových řízení dle **zákona č. 250/2016 Sb.**, o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Řízení o nápravných opatřeních atd. jsou vedena v souladu se Správním řádem, tzn. **zákonem č. 500/2004 Sb.**

Nedozorová činnost inspekce je především zaměřena na prevenci při vyjadřování se k žádostem o vydání nebo změnu integrovaných povolení (zákon o integrované prevenci). K jednotlivým fázím procesu posuzování vlivů na ŽP (zákon č. 100/2001 Sb.) se inspekce od 1. 1. 2024 nebude vyjadřovat. Vyjádření k jednotlivým fázím procesu posuzování vlivů na ŽP poskytne inspekce příslušnému úřadu pouze tehdy, pokud úřad využije postupu v rámci obecného principu dobré správy vyjádřeného ust. § 8 správního řádu a o spolupráci ČIŽP v konkrétním případě požádá.

Dozorová činnost

Inspekce je jako kontrolní orgán dle ust. § 20b odst. 1 a § 34 písm. a) zákona č. 76/2002Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), v platném a účinném znění (zákon o integrované prevenci) příslušná zejména ke kontrole dodržování ustanovení tohoto zákona a závazných podmínek provozu uvedených v integrovaných povoleních (IP), která byla vydána příslušnými krajskými úřady, popř. MŽP, dle tohoto zákona o integrované prevenci, týkajících se především oblasti ochrany vod, ochrany ovzduší a odpadového hospodářství.

Zde rozeznáváme, vzhledem ke každoročnímu plánu kontrolní činnosti dva dokumenty, a to „**Plán kontrol IPPC zařízení**“ (tříletý na pevné období, každoročně aktualizovaný) a dále z něj rozpracovaný konkrétní „**Program běžných kontrol integrovaných agend (IA)**“, který je obdobou plánů odborných technických složek ochrany životního prostředí a koresponduje s nimi.

Plán kontrol IPPC zařízení se dle zákona o integrované prevenci vztahuje na všechna zařízení s platným IP s tím, že je třeba zejména dodržet doby mezi dvěma kontrolami na místě (jeden až maximálně tři roky dle stanovené rizikovosti zařízení – viz dále).

Seznam zařízení

Stěžejní v oblasti integrované prevence je vnější kontrolní činnost jednotlivých OI ČIŽP a ředitelství ČIŽP. Tuto a ostatní činnost ve vazbě na uvedenou legislativu též relevantně specifikují vnitřní služební předpisy inspekce.

Seznam IPPC zařízení, tzn. zařízení v působnosti zákona o IPPC v gesci jednotlivých OI, vychází z dat IS IPPC MŽP, viz <https://ippc.mzp.cz/ippc/ippc.nsf/index.xsp>.

Plán kontrol

Plán kontrol IPPC zařízení (dále jako „plán kontrol“) a Program běžných kontrol IA jsou specifické a značně rozdílné dokumenty od plánů kontrolní činnosti jednotlivých odborných složek ochrany ŽP. Prioritou je povinnost akceptování ustanovení zákona o integrované prevenci (především § 20b), kterým se implementuje **Směrnice Evropského parlamentu a**

Rady 2010/75/EU o průmyslových emisích, ze dne 24. 11. 2010. Dle těchto ustanovení je třeba zejména dodržet doby mezi dvěma kontrolami na místě (jeden až max. tři roky dle rizikovosti zařízení). Tímto jsou kladeny značné nároky na frekvenci a rozsah kontrol i dalších činností ČIŽP v této oblasti. Na základě stanovení rizikovosti zařízení byl zpracován plán kontrol na období tří let, tj. 2023 – 2025 a aktualizován pro rok 2025. Plán kontrol navázal na plány pro období 2014 – 2016, 2017 – 2019 a 2020 – 2022. V textové a tabulkové podobě je samostatným dokumentem inspekce.

Pro zařazení zařízení do jedné z uvedených kategorií četnosti kontrol byla využita kritéria § 20b odst. 6 zákona o integrované prevenci:

- možné a skutečné dopady dotyčných zařízení na lidské zdraví a ŽP při zohlednění úrovně a druhů,
- historie dodržování podmínek integrovaného povolení,
- účast provozovatele zařízení v systému Společenství pro environmentální řízení podniků a auditu nebo v jiném systému environmentálního řízení (EMAS, ISO 14001).

Dále byla zhodnocena i obecná kritéria pro přidělení četnosti kontrol pro zařízení dle § 20b odst. 5, zejména významnost vlivu provozu zařízení na lidské zdraví a životní prostředí, dodržování emisních limitů, druhu a úrovně emisí vzhledem k vlivu na ŽP, a to i s ohledem na citlivost místního prostředí, riziko havárie, aj. Plán aktuálně zahrnuje celkem **1 547 IPPC zařízení** z nichž 1 490 IPPC zařízení má platné IP (očistěno o chyby v IS IPPC). Plán též reflektuje složkové úkoly odborných oddělení technické ochrany ŽP, a to s ohledem na rizikovost jednotlivých zařízení.

Program běžných kontrol IPPC zařízení

Program běžných kontrol IPPC na rok 2025 (program) zařízení byl zpracován na základě tříletého plánu kontrol v tabulkové podobě ředitelství ČIŽP v souhrnu a jednotlivými OI jmenovitě, po konkrétních IPPC zařízeních a po pololetích roku 2025. Program je zpracován souhrnně v rámci IA a kontroly jsou též informativně zahrnuty do plánů kontrolní činnosti odborných složek ochrany ŽP, které koordinovaně tuto činnost provádějí (ochrana vod, ochrana ovzduší, odpadové hospodářství). V návaznosti na každou kontrolu na místě má inspekce navíc zákonnou povinnost vedle protokolu o kontrole i zpracovat Zprávu o kontrole a poté ji zveřejnit na IS IPPC MŽP.

Počet plánovaných kontrol na IPPC zařízeních, tzn. kontrol převážně prováděných společně více nebo všemi odbornými složkami technické ochrany ŽP, tvoří na rozdíl od plánů kontrolní činnosti těchto složek téměř 100 % možné kapacity kontrolní činnosti inspektorů v této oblasti. Jedná se o velmi složité kontroly, které jsou odborně i časově náročné jak na přípravu, tak i na vlastní provedení kontroly a i případné správní řízení.

Rozložení kontrol v oblasti integrovaných agend vč. oblasti integrované prevence:

Typy kontrol	Počty kontrol 2025	(Počty kontrol 2024)
Celkové kontroly na IPPC zařízeních	273	(307)
Kontroly složkové (vícesložkové) na IPPC zařízeních	444	(353)
Celkem Program běžných kontrol IPPC zařízení	717	(660)
Kontroly plnění povinností dle zákona o IRZ	296	(275)

Kontroly v rámci zákona o ekologické újmě	121	(107)
Celkem Program běžných kontrol integrovaných agend	1134	(1042)
Z toho specifické kontroly	404	(102)

Tzv. integrované kontroly budou provedeny na zařízeních spadajících pod zákon o integrované prevenci a jsou rozlišeny na celkové kontroly (KC) dodržování všech podmínek IP s možností kontroly složkových zákonů (v oblastech ochrany ovzduší, odpadového hospodářství a ochrany vod). Zpravidla se provádí současně i kontrola dalších obecně závazných právních předpisů nebo rozhodnutí správních orgánů v oblasti ochrany ŽP – např. dle zákona o IRZ a zákona o ekologické újmě apod. (není podmínkou).

Dále jsou zde naplánovány též kontroly složkové nebo vícesložkové (KSL), což jsou kontroly jedné nebo více složek zaměřené na plnění podmínek IP týkajících se pouze daného oddělení/daných oddělení, včetně kontroly prováděných běžně na těchto zařízeních v rámci složkových zákonů nebo specifických úkolů těchto složek.

Za specifické kontroly (KSP) jsou označovány kontroly, které jsou plánovány i na základě úkolů z MŽP, místních specifik v oblasti integrované prevence (např. podezření z provozu bez IP), registrů znečišťování a ekologické újmy. Např. na základě úkolu z MŽP má inspekce v roce 2025 prověřit nakládání s vodami u IPPC zařízení.

Celkem bylo na rok 2025 naplánováno provést na IPPC zařízeních 717 běžných kontrol (KC+KSL), viz souhrnná tabulka výše.

Opakované a mimořádné kontroly

ČIŽP provádí plánovaně nebo operativně opakované kontroly na místě (v souladu s odst. 8 § 20b zákona o integrované prevenci), pakliže zjistila v rámci výkonu kontroly na místě závažné porušení závazných podmínek IP (do 6 měsíců od této kontroly).

Mimořádné kontroly inspekce plánuje a provádí zejména za účelem prošetření stížností týkajících se ŽP a vyšetření závažných havárií, mimořádných událostí a případů nedodržování požadavků v oblasti ŽP (a pokud je třeba, i před vydáním IP) přezkumem závazných podmínek nebo změnou IP. Mimořádné kontroly jsou též prováděny na základě poznatků z kontrolní činnosti.

Registry znečišťování a ekologická újma

Dozorová činnost v oblasti integrovaných agend zahrnuje i kontroly týkající se plnění povinností dle zákona o integrovaném registru znečišťování (IRZ), tzn. zejména kontroly vedení evidence a případného ohlašování do IRZ, popř. do registru E-PRTR prostřednictvím Integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností (ISPOP) a kontroly v rámci zákona o ekologické újmě a nařízení vlády č. 295/2011 Sb. – tzn. kontroly povinností mít vypracované základní, příp. podrobné hodnocení rizika, finanční zajištění. Na rok 2025 bylo naplánováno 296 kontrol dle zákona o IRZ a 121 kontrol dle zákona o ekologické újmě, viz souhrnná tabulka výše.

Nedozorová činnost

Další podstatnou částí činnosti v oblasti IA v roce 2025 budou vyjádření, sdělení, posudky apod. Jedná se o souhrnné dokumenty, které obsahují vyjádření jednotlivých složek ČIŽP ve svých odbornostech.

OI ČIŽP vydávají také vyjádření k žádostem o vydání nebo ke změnám IP dle zákona o integrované prevenci. Na žádost krajských úřadů inspekce zhodnocuje své znalosti provozů poskytnutím zpracovaných odborných vyjádření k těmto žádostem. V rámci těchto řízení ČIŽP v některých případech navrhuje znění závazných podmínek provozu k zajištění kontrolovatelnosti a vymahatelnosti těchto podmínek. Tuto činnost zastřešují koordinátoři integrovaných agend na jednotlivých OI ve spolupráci s ostatními odbornými odděleními OI.

Zpracovávána budou rovněž vyjádření k dobrovolným environmentálním nástrojům jako je např. EMAS nebo k programu Bezpečný podnik a příp. k ekologickým auditům aj. Nezanedbatelný je např. i aktivní podíl inspekce na činnosti v technických pracovních skupinách zejména při MŽP („Kraje a integrovaná prevence“) a při MPO („Fórum pro výměnu informací o BAT“). Důležitou oblastí činnosti ČIŽP je též shromažďování a předávání informací na MŽP např. pro podávání zpráv Evropské komisi. Inspekce také připomínkuje návrhy novel obecně závazných právních předpisů.

Vyjádření ČIŽP v procesu posuzování vlivů na ŽP v roce 2025

Dne 29. 12. 2023 byl ve sbírce zákonů zveřejněn zákon č. 465/2023 Sb., kterým se mění mimo jiné i zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí. **Od 1. 1. 2024 již není Česká inspekce životního prostředí v procesu EIA dotčeným orgánem.** Z tohoto důvodu se ČIŽP od 1. 1. 2024 nevyjadřuje k obdrženým oznámením záměrů/koncepcí, dokumentacím o vlivech záměru na životní prostředí a návrhům koncepcí. Vyjádření k těmto oznámením záměrů/koncepcí, dokumentacím o vlivech záměru na životní prostředí a návrhům koncepcí poskytne inspekce příslušnému úřadu pouze tehdy, pokud úřad využije postupu v rámci obecného principu dobré správy vyjádřeného ust. § 8 správního řádu a o spolupráci ČIŽP v konkrétním případě požádá.

Schválil

.....
JUDr. Ing. Petr Bejček
ředitel České inspekce životního prostředí